

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo||nis Episcopi Hal-||berstatten[sis] Homiliarum,
nunc sexto || maiori [pro] ante hac unquam dili||gentia
excusarum, || Pars ...**

praeter omnes omnium appendices, accesserunt iam recens homiliae
aliquot piæ, ante hoc tempus excusæ nusquam

Pars Aestivalis

Haimo <Altissiodorensis>

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1551

VD16 H 222

Non simus concupiscentes malorum 1. Cor. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39335

uobis, nescio uos. Qui ergo uult intrare in regnū
 celoz, nō solū scire desideret qđ uelit deo, sed etiā
 implere qđ iubet, qđ sicut dñs ait in euāgelio: Bea-
 ti gaudiunt uerbum dei, & custodiūt illud. Et ite-
 rum discipulis: Scitis hæc, beati eritis, si feceritis ea.

Luc. 11.

Ioh. 13.

DOMINICA X. POST PEN-
 tecosten, I. ad Corinthios X.

FRatres, Nō simus concupiscētes malozū
 ciborum, subauditur & uitiorum, [sicut & il-
 li,] id est, Israelitæ. [concupierunt] carnes &
 pepones, & ea quæ in Aegypto habuerāt in usum
 comedendi. Ista ex superioribus uerbis Apostoli
 pendunt ibi dicit, omnia quæ iudæis contigerunt,
 in nostri figuram præcessisse, sicut & sequentia ma-
 nifestant: & in nostram salutem scripta esse, ut nō
 simus concupiscētes malozū ciborum uitiorumq;
 Quæstio est, cum Iudæi multitudinem animalium
 & pecorum secum haberent, quare desideraba-
 bant carnes, & quare non comedebant carnes ani-
 malium? Quæ hoc modo soluitur, quia nō deside-
 rabant illi carnes pecorum, sed carnes auium con-
 cupiebant, quibus soliti fuerant uesci in Aegypto.
 Nullus enim fluuius in littoribus suis & palustri-
 bus locis tam multa genera auium, sicuti Nilus, ha-
 bet: & talia, qualia non habentur in circuitu alio-
 rum fluminum. Fugiamus ergo concupiscentiam
 malam, & pugnemus contra eam in quantum ua-
 lemus: quia ut beatus Augustinus dicit, & in nobis
 quoque experimento probare possumus, omnia
 mala per illam fiunt atque patrantur. Concupi-
 scentiam autem malam ideo dixi, quia & concu-
 piscentia bona est, de qua dicit Salomon. Fili, con-

Pro. 4
 16.27.

eupisce sapientiam. & Psalmista: Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas. Concupiscentia autem mala est, quę suggerit nobis, ut concupiamus cibos illicitos & ultra modum, ut faciamus homicidium & furtum, ut perpetremus adulterium ceteraq; huiusmodi Ideo Apostolus uolens nos sollicitos reddere, donat nobis exemplum illorum Iudeorum, qui per concupiscentiam offenderunt deum in eremo, & perierunt.

Neq; idololatra efficiamini, sicut quidam illorum. Subauditur, qui uirulum fecerunt ad montem Sinai quemadmodum scriptum est in Exodo. Idos gręce, dicitur species siue forma. inde diminutiue dicitur idolum, formula ex aliquo metallo siue ex lapidibus & lignis. Latria quoque gręco uocabulo dicitur seruitus, quę omnipotenti deo soli competit Ex quibus nominibus componitur & dicitur idololatra, qui honorem & seruitutem, quam omnipotenti deo soli debet exhibere, idolis impendit. inde & idolatria, ipsa res.

Sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere.

Veterem historiã hic tangit Apostolus Egressi filij Israel ex Aegypto, dum peruenissent ad Sinamontem, Moyse ascendente in montem ad deum, & morante aliquantis diebus, conuenerunt ad Aaron petentes ut faceret eis deos, qui illos pcederent, & dicentes: Fac deos q; pcedat nos. Moyse enim qui eduxit nos de Aegypto, nescimus quid acciderit. Tunc sicut historia narrat, accipiens ab eis Aaron armillas & in aures, fecit inde uirulum constabilem, quę colebant Aegyptij Statimq; edificantes

aras ante illum, immolauerunt ei hostias, dicentes: *Hisunt dii tui Israel.* &c. Completoq; sacrificio, sederunt ad manducandum & bibendum, ac postmodum surrexerunt ludere, ad diuersa ioca & ad choros, & insuper fecerunt fornicari. Quapropter multitudo illorum interfecta est a fratribus suis, iubente Moyse & domino uolente. Quod factum ideo replicat Apostolus, ut non se crederent Corinthij immunes esse a crimine, qui in idolo epulabantur. Idololatra quoque est omnis auarus, qui nummum quasi deum colit, timens deum amittere.

non

Nec fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt. *Subauditur, cum Madianitis.* & ceciderunt una die uiginti tria millia.

Nu. 25:

¶ Hoc in terra Madian factum est, & hoc retributum est illis, quando cum Madianitis se macularunt, adorantes primum idola ante ostia domorum illarum, nam Balaam ariolus filius Beor, cernens animos Iudaeorum pronos ad libidinem, & proplicios ad idola colenda, seductus & captus amore pecuniarum, dedit Balac regi Moabitarum atque Madianitarum consilium, ut constitueret puellas iuenculas & meretrices in domorum ostijs, coopertas ornamento meretricio, & ante ostia domorum idola & aras, ut uenientes Israelitae, caperentur amore illarum, & coiret cum illis: ita tamen, ut primum adorarent idola. Quo facto, cognouit ipse iram dei contra illos excitandam. Unde factum est, ut uiginti tria millia ab igne caelesti consumerentur, & pene omnes perissent, nisi Phinees zelatus zelo domini, confodisset cuspide uirum Hebraeum cum Madianitide scorto in locis genitali

bus. cuius rei causa, quieuit ira dei a populo. ¶ **No**
 tandum quoque, quia non solum illi dicuntur, & sunt
 fornicatores, qui quocumque modo sic libidinem su-
 am explent, sed etiam illi, qui per alia uitia a deo
 recedunt. de quibus dicit Psalmista, Perdes omnes
 qui fornicantur abs te, id est, qui recedunt a te. **Psal. 72.**

Neque tentemus Christum, sicut quidam
 illorum tentauerunt.
 subauditur, Moysen, qui Christi figuram gerebat,
 uel etiam ipsum Christum tentauerunt, qui erat in
 Moyse, sicut ipse Moyses dicit: Nos quid sumus?
 non contra uos est murmur uestrum, sed contra **Exo. 16.**
 dominum. Christus enim qui est uerbum patris,
 ipse erat in Moyse, & ipse loquebatur per os eius.
 & quando tentabant Moysen, & quando murmu-
 rabant contra illum, contra dominum murmura-
 bant. Sed quid contigit illis? Perierunt a serpenti-
 bus ignitis, qui utrumque faciebant, & mordebant,
 mordendoque uenenum infundebant. **Reducit ergo Nu. 21.**
Apostolus talia ad memoriam: & commonet, ne
 nos in eadem causa tradamur diabolo, cuius figu-
 ram serpentes habent.

Neque murmuraueritis,
 subauditur, contra deum, neque contra prelatos & rectores,
 sicut quidam illorum murmurauerunt,
 Dathan uidelicet & Abiron, sociique eorum con-
 tra Moysen & Aaron.
 & perierunt ab exterminatore,
 deo uel igne. Dathan uero & Abiron cum omni do-
 mo sua exterminati sunt de superficie terre a deo; **Num. 16.**
 quia precipiente deo, uiuos deglutiuit eos terra: fu-
 eruntque antea sepulti, quam mortui, qui, sicut scri-

ptura narrat, uiui descenderunt in infernum. Socij uero illorum, qui in ipsa conspiratione similes extiterunt, ab igne caelesti exterminati sunt. Murmurare autem est plerunq; falsa ad inuicem de p̄positis & rectoribus queri atq; causari. Plerunq; etiam solet murmur fieri & iusta ex causa, quādo p̄lati non simpliciter recteq; erga subiectos incedunt. Tamen quocunq; modo nascatur & fiat, malum est. Et uæ illi, quo excitante peruenit, siue sit p̄lati siue subiectus. Dicit beatus Augustinus, quia in nulla causa ita offenderūt Iudæi deū in eremo, sicut in murmuratiōe, qm̄ semp̄ murmuratores extiterunt. Quapropter cauēdū est omni modo ab huiusmodi uicio, ne similia nobis eueniāt.

Hæc autem omnia, superius dicta de serpentibus & de igne, qui eos deuorauit, in figura contingebant illis.

¶ Videamus quomodo serpentes igniti, quibus illi traditi sunt, in figura fuerunt, & serpens æneus, qui suspensus est a Moysē in ligno quem q̄ aspiciēbant, sanabantur. Serpentes illi qui mordēdo uenenum infundebant, demones significāt, qui suggerēdo nobis uenenum mortiferæ delectationis infundunt. Quibus etiam tradimur, si serpentem æneum in ligno pendentē non aspiciamus, id est, Christum. Serpens æneus, qui similitudinem serpentis habebat, sed tñ uenenu nō habebat: q̄ ē qui aspiciēbant, mortem temporalem a moribus serpentium euadebant, Christum significat, sicut ipse dixit: Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in eum, non pereat. Similitudinem er-

Ioh. 3,

ego serpentis habuit ille serpens, sed ueneno caru-
it: quia CHRISTVS similitudinem carnis peccati
quidem habuit, sed peccati uenenum non habu-
it. Propter hoc quod æneus fuit, significat æterni-
tatem CHRISTI, quia est durable æramentum.
Suspendus est in ligno, & Christus in patibulo cru-
cis. Qui illum aspiciebat, sanabatur a moribus
& ueneno serpentum: quoniam quicumque Chri-
sti passionem cum reuerentia ad memoriam re-
ducunt, & aspiciunt illum ad hoc, ut mortificent
corpora sua cum uitijs & concupiscencijs, saluan-
tur a suggestionibus dæmonū & ueneno prauæ de-
lectationis, & insup a morte æterna. Ignis uero il-
le qui deuorauit murmuratores, significat ignē eter-
num qui deuorat omnes similia agentes.

Scripta sunt autē ad correptionem nostram,
id est ad emendationem nostram, ut nos per ta-
p̄ia corrigamur.

In quos fines seculorum deueniunt.

quia nos iam in fine seculi sumus positi, in ultima
s. ætate. Nō sunt propter illos scripta, ut ipsi lege-
rent, qui tunc agentes, talia meruerunt recipere,
quia iam olim mortui erant: sed pro nostra salute
& utilitate, ut si timore horum in dei seruitio man-
serimus, gloriam illis promissam accipiamus, ter-
ram uidelicet repromissionis, quæ significat patri-
am caelestem. Si quo minus autē aliter egerimus,
geminabitur nobis pœna illorum: quoniam ma-
ior notitia legis plus facit hominem reum. Itaq;
qui se existimat stare, in rectitudine fidei bonisq;
operibus, & in scientia qua credit omnia esse mūda,
uideat ne cadat,

in superbiam, aut in scādalum fratris. Isto in loco tacite ac specialiter percutit eos, qui præsumentes de sua conscientia, quasi licitum sit omnia edere, quia omnia munda sunt mundis, recumbebant in idolis, & edebant carnes idolothyas: unde scandalizabantur simplices fratres, qui uidentes illos talia agere, putabāt aliquid numinis & deitatis esse in idolis atq; in cibis illis consecratis. Generaliter autem ad omnes pertinet quod dicitur, Qui stat in fide & in bono opere, uideat ne cadat.

Tentatio uos non apprehendat, nisi humana. In qua opere non perficitur. Tentatio humana est, malū cogitare, & in corde tentationes multas perpeti: diabolica uero tentatio est, certamine tentationis in opere superari, & malum perficere. Concupiscere mulierem, humana tentatio est: adulterium uero siue fornicationem perpetrare, diabolicum est. Sic de ceteris uitijis intelligendum.

Fidelis autem deus est,

qui quicquid promisit fidelibus suis, opere cōpleuit, complet quoq; quotidie & complebit. Promisit diligentibus se regna cælestia: complebit illud, quia dabit eis. Ideoq; non permittet eos tentari super id quod humana fragilitas potest ferre, sed faciet cum tentatione etiam prouentum, id est, auxilium. [ut possitis sustinere.] id est, illud faciet prouenire, quod potest humana fragilitas ferre: uidelicet aut a tentatione & tribulatione citius liberādo, sicut legimus factum de beato Abraham, quando liberatus est de Hircanorum: Dan. 3. necnon de tribus pueris in camino, & de Daniele & 7. qui missus est in lacum leonum, & de innumerabi

Gen. 11.
& 15.
Dan. 3.
& 7.

li multitudine martyrum: aut etiam in tentatione tolerantiam præbendo & uictoriam, sicut tribuit beato Iob, Petro quoque in cruce & Andrea, Laurentio quoque super craticulam, multisque alijs martyribus. Quis enim hominum posset credere, quod homo mortalis talia posset sustinere, qualia sustinuit Laurentius per adiutorium dei? Qua propter dum tales aut huiusmodi tentationes afflictionesque proueniunt, debemus ista ad memoriam reducere, omnemque spem nostram in deum iactare, ut ipse nobis faciat prouentum euenire citius liberando, aut etiam uictoriæ tolerantiam præbendo.

DOMINICA X. POST PENTECOSTEN. Luce XVI.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis parabolam hanc: Homo quidam erat diues, qui habebat uillicum. Et reliqua.

VSus sacrae scripturae est, ut aliquando iuxta literam sic quaedam facta commemoret, ut tamen intellectum spiritualem in eis requirat, aliquando uero solummodo per similitudinem quaedam proferenda commemoret, ut audientis animum ad intelligendum inuisibilia emolliat. Quod in euangelio frequentius

inuenitur, ubi ex præcedenti admonitione similitudo nascitur, & ex eadem similitudine admoni-